

Соціологія міжнародних економічних відносин

Дисципліна «Соціологія міжнародних економічних відносин» розкриває сутність міжнародних відносин, умовно визначає три виміри теоретичного осмислення міжнародної взаємодії: локальний, сублокальний та глобальний. На тлі процесу глобалізації та в умовах економічної взаємозалежності особливої уваги сучасної соціології заслуговує глобальний рівень міжнародної економічної взаємодії. Він найскладніший для теоретичного осмислення, бо вимагає від дослідника високого рівня абстрагування та оперування великими обсягами емпіричного матеріалу.

Міжнародна суспільно-політична та суспільно-економічна взаємодія на глобальному рівні не може бути відтворена лише шляхом побудови моделі складної комплексної системи з вертикальною структурою та особливим горизонтальним розташуванням суб'єктів глобальної економіки. З огляду на те, що міжнародні відносини та система міжнародних відносин як наслідок їх розвитку на тлі глобалізації з часом набувають якісних та кількісних змін, особливої актуальності набуває виявлення соціологією закономірностей динамічного економічного розвитку різних країн й, зокрема України.

Що стосується існуючої методології соціології та підходів до аналізу міжнародних відносин, то можна виділити два головні напрямки:

- Історико-політологічний – дослідження міжнародних відносин як особливого виду суспільних відносин шляхом аналізу зв'язків, інститутів та поведінки, які виникають та розвиваються в часі та просторі;
- геополітичний/геоекономічний – дослідження міжнародних відносин шляхом аналізу політичної та економічної взаємодії між державами та іншими суб'єктами з акцентом на просторовому розташуванні суб'єктів міжнародної або транскордонної взаємодії і виникненні та розвитку центрів сили.

З огляду на велику кількість різноманітних соціологічних шкіл, теорій та методологічних підходів, такий поділ є умовним і тому застосовується виключно для того, щоб виявити головні здобутки сучасної соціологічної теорії міжнародних відносин та її «білі плями», або питання, які потребують розробки.

Сьогодні розвинуто понятійну базу, розроблено схеми та методи структурного і функціонального аналізу, соціології міжнародних відносин вироблено підходи до аналізу міжнародних відносин як особливого виду суспільних відносин.

Мета викладання навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів уявлення про міжнародні відносини в інтерпретації соціології та навички соціологічного аналізу міжнародних відносин.

У результаті вивчення дисципліни в студентів мають сформуватися наступні компетенції:

- Розуміння сучасні теорії в соціології міжнародних відносин;
- Здатність давати характеристики учасників міжнародних взаємодій;
- Аналізувати особливості інституційного регулювання міжнародних відносин;
- Обґрунтовувати вплив соціальних нерівностей на процес міжнародних відносин;
- Виявляти сутність та особливості різних видів і форм міжнародної мобільності та їх вплив на міжнародні відносини;
- Оцінювати роль міжкультурних комунікацій і міжнародної громадської думки в міжнародних відносинах;
- Виявляти сутність довіри/недовіри в міжнародних відносинах.

В результаті студенти продемонструють уміння:

- здійснювати аналіз громадської думки з проблем міжнародних відносин;
- застосовувати соціологічні дослідницькі підходи до вивчення міжнародних відносин

розуміння:

- визначати цілі, мотиви, інтереси та поведінкові характеристики учасників міжнародних взаємодій;
- володіти основними методами соціологічного аналізу міжнародних відносин;
- аналізувати сучасну зовнішньополітичну практику різних держав і регіонів крізь призму основних підходів соціології міжнародних відносин;
- готувати аналітичні матеріали з питань міжнародних відносин з використанням соціологічної інформації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у студента мають бути сформовані такі компетентності:

ІК Здатність розв'язувати комплексні теоретичні та практичні задачі і проблеми під час професійної діяльності в галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій та регіональних студій або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

ЗК1 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК10 Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

Програмні результати навчання відповідні компонентам освітньої програми:

РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН2 Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН3 Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН10 Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.

РН14 Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.